

TENIR EN COMPTE LA NOVA IMMIGRACIÓ

ImmersiÓ i escola

S'entén per "immersió" una metodologia didàctica que té per objectiu acollir l'alumnat que accedeix a l'escola en una llengua diferent de la familiar i, a mig termini, permetre-li dominar la nova llengua per cursar-hi els estudis. La confusió que hi ha darrerament sobre aquest concepte fa necessari clarificar-ne el significat i l'origen. "Escola catalana" és aquella en què els continguts són normalment en català. Per tant, "immersió" i "escola catalana" no són conceptualment el mateix: la immersió és condició necessària per continuar l'educació en un sistema d'"escola catalana". A Catalunya de sempre hi ha hagut alumnes que no han seguit cap sistema d'immersió, però sí d'escola catalana... perquè la seva llengua familiar ja era el català.

ACLARITS ELS DOS CONCEPTES, val la pena fer un breu repàs històric de la immersió a casa nostra. La idea es va exportar del Quebec als anys vuitanta i es va aplicar adaptant-la a la nostra realitat de manera reeixida. Es parlava d'immersió en zones de base demogràfica castellanoparlant, sobretot a les àrees metropolitanes. A més dels recursos de l'administració, l'adhesió de pares i mares va ser una de les bases del seu èxit i la clau per evitar que Catalunya es dividís per raons de llengua. Una de les figures clau en aquesta etapa va ser en J. Arenas, cap del Servei d'Ensenyament del Català.

LA IMMERSIÓ VA SER VIVA I OPERATIVA A PARVULARI i al cicle inicial fins a principi dels noranta. Mai no es va estendre més enllà, on, en canvi, es feia normalment escola catalana. Tanmateix, a la secundària, no es van voler adoptar mesures clares de normalització lingüística, fet del qual encara es ressent aquesta etapa.

PARADOXALMENT, AQUESTA METODOLOGIA va deixar de rebre suport quan va entrar en vigor la LOGSE (entre 1993 i 1994). En aquell moment es va decretar que tothom feia "escola catalana" i no es va buscar l'adhesió de les famílies. Molts mestres es van haver d'espavilar pel seu compte... Aquest fet va anar acompanyat de dos més, també importants: a) Una ofensiva brutal del PP, que va estar a punt d'esquerdar l'edifici de la cohesió social. b) L'arribada

progressiva de nous immigrants procedents d'arreu del món. Davant d'aquests fets, l'actitud de l'administració (CiU) va ser la d'amagar el cap sota l'ala i deixar que l'escola fes el que pogués.

AMB ESQUERRA REPUBLICANA A LA CONSELLERIA d'Educació, en un govern d'esquerres i progressista, es va reprendre el lideratge amb una mesura nova i valenta: les aules d'acollida, fonament d'un sistema dissenyat al Pla de Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social. Les aules d'acollida han reprès elements de la immersió dels anys vuitanta, però necessiten continuïtat més enllà -en el centre acollidor i en els plans educatius d'entorn- per afrontar el repte de la nova immigració.

L'ANY 2005 EL CONSELL ASSESSOR DE LA LLENGUA a l'Escola, dirigit per R. Torrents, va fer un estudi en què assenyala la necessitat d'actualitzar la immersió, ja que avui la base de moltes aules és un alumnat de gran diversitat lingüística i cultural. Per tant, els que sostenen que cal escolaritzar l'alumnat en la seva llengua familiar (sovint "llengües") haurien de dir si creuen que s'han d'atendre alumnes en tagàlog, suahili, urdú, xinès, tamazigh, àrab, ucraïnès, romanès... I com!

EL CAMÍ PASSA, DONCS, PER: 1) Reformular el model d'immersió tenint en compte la nova immigració. 2) Replantejar on cal aplicar aquest model, perquè el mapa de la immigració afecta molts indrets, i no solament l'àrea metropolitana. 3) Assegurar que, a partir de cicle mitjà de primària, es continuarà fent la majoria de continguts en català fins al final de l'escolaritat obligatòria, perquè només així podem garantir que tot l'alumnat acabi els estudis bàsics coneixent el català, tal com mana el nou Estatut. 4) Introduir progressivament el castellà i l'anglès, tenint en compte, però, que la primera és la llengua dominant als mitjans de comunicació, al lleure i a l'economia i és la llengua familiar o ambiental en què viuen bona part dels ciutadans de Catalunya. 5) Ser conscients que aprendre llengües no és una qüestió d'hores, sinó sobretot de metodologia i de contacte ambiental. Bona part d'això és el que ha intentat expressar el conseller d'Educació, Ernest Maragall. Tanmateix, el soroll polític i mediàtic ha enrarit el missatge.

CALDRIA, SOBRETOT, QUE DEIXÉSSIM TREBALLAR mestres i professorat, que ja saben la feina que han de fer. I és que en aquests temes, com menys soroll, millor! Tinguem seny, si us plau. Ens hi juguem moltíssim!

Joan Badia i Pujol

Director general d'Innovació. Departament d'Educació

Article publicat al diari AVUI el 7 de març de 2007